

Niet zo lang geleden en niet zo ver weg, in een Amerikaanse stad, was een regiobijeenkomst van een apostolische beweging. De spreker was een van de leidende figuren van deze beweging en hij leidde zijn onderwerp 'eerbewijs' in met opscheppen over zijn verschillende auto's, zijn huis dat miljoenen waard was en veertig bedieningen die tienden aan hem gaven.

Hij spoorde er bij de aanwezigen op aan dat als ze apostolische vaders waren, zij eenzelfde eerbewijs zouden moeten krijgen van hun zonen. Vervolgens sprak hij met hen over hun kleding - maatpakken uit de winkel waren prima voor het preken in een normale samenkomst, maar bediening tijdens een leidersconferentie vereiste wel een handgemaakt maatpak.

Het is triest genoeg dat iemand die Jezus vertegenwoordigt zulke onzin uitkraamt, maar het is nog verontrustender dat niemand voldoende integriteit had om op te staan en hem te confronteren.

Dit voorbeeld is een symptoom van wat wij verstaan onder leiderschap in het koninkrijk van God. Zien we apostelen als de top van de leiderschapspiramide? Als dat zo is gebruiken we uitspraken als 'in lijn komen met het apostolische, 'in goddelijke rangorde komen' en geloven we dat zulke hiërarchische rangorde het koninkrijk van God is. Maar zouden we dat ook zo moeten zien?

“In die tijd was er geen koning in Israël; iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was.” Richteren 21:25, NBV.

Deze tekst is gelezen als de beschrijving van een probleem dat opgelost moet worden en vaak draagt de persoon die dit leest zichzelf voor als de koning aan wie je je moet onderwerpen, zodat het probleem zal oplossen. In werkelijkheid bestaat deze tekst enkel uit twee uitspraken. Het was waar dat er geen koning in Israël was. Ook was het waar dat iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was.

God wilde het probleem niet oplossen door een koning aan te stellen. In 1 Samuel 8:7, zei Hij tegen Samuel toen het volk een koning eiste: “Ze hebben jou niet verworpen, maar Mij, opdat Ik niet over hen regeer.”

Hoe heerste God over zijn volk? Hij had de priesters aangesteld om de wet te onderwijzen en de profeten om het volk te confronteren wanneer ze zich niet hielden aan de wet. God verlangde meer naar gehoorzaamheid door vrije overtuiging dan door enige vorm van dwang. God was meer bereid de mogelijke chaos te aanvaarden dan het ‘bevel’ doorgevoerd door een koning. Hij wilde geen bemiddelaar tussen Zichzelf en Zijn volk. Onderwerping aan een man, zelfs een ‘man van God’, plaatst je niet in een theocratie. Het plaatst je hooguit in een welwillende dictatuur.

Gods verlangen was een theocratie waarvan priester en profeet het fundament vormden. Het was nooit Zijn intentie om wie dan ook koning over Zijn volk te maken!

Die theocratie ging ten onder vanwege de realiteit van het oude hart dat niet naar de wil van God kon leven. Dat is waarom Jeremia (31:31-34) en Ezechiël (36:25-27) profeteerden over het verbond van het nieuwe hart waarin God Zijn wetten zou schrijven, waarin God Zijn Geest zou leggen en waardoor God ons zou bewegen om in Zijn wil te wandelen.

“Jullie moeten je niet rabbi laten noemen, want jullie hebben maar één meester, en jullie zijn elkaars broeders en zusters. En noem niemand op aarde vader, want jullie hebben maar één vader, de Vader in de hemel. Laat je ook niet leraar noemen, want jullie hebben maar één leraar, de messias. De belangrijkste onder jullie zal jullie dienaar zijn.” Mattheüs 23: 8-11, NBV.

Die woorden zijn geschreven in de context waarin Jezus ‘Wee!’ zegt tegen de religieuze gevestigde orde ten behoeve van hun begeerte naar macht, positie en reputatie. Echter, het gaat niet zozeer om de verwoesting veroorzaakt door de begeerte naar macht, als wel om de realiteit dat wanneer we over anderen heersen we de plaats innemen die God zichzelf heeft toegekend! Jezus heeft nooit iemand de autoriteit over een ander gegeven. Hij gaf ons autoriteit over ziekte en demonen en Hij heeft ons gevraagd om onszelf te *beheersen* door te sterven

aan onszelf. Degenen die dat doen, zullen functioneel leiderschap hebben door een voorbeeld te zijn en door uitnodiging, maar zij zullen zichzelf altijd een dienaar weten.

Herstelbewegingen blijven opkomen, waarbij de belangrijkste nadruk ligt op autoriteit van de leiders over Gods volk en waarbij het kenmerk van 'geestelijkheid' onderwerping wordt. Er gebeuren enkele goede dingen binnen deze bewegingen, maar of we onszelf nu apostelen noemen, profeten, voorgangers en onderwijzers of pausen, kardinalen, bisschoppen en priesters, het maakt niet uit. We zijn een religieus systeem aan het bouwen, gebaseerd op mensen, en we ontnemen de Koning Zijn autoriteit. De vrucht hiervan is altijd een cult met leiderschap privileges en materialisme besprenkeld met ethisch falen.

“Goddelijke orde”, waaronder de ‘juiste’ positionering van mensen binnen hiërarchie verstaan wordt, brengt altijd dood voort. Het is de hoogmoed van de mens. We denken dat enige goede orde het leven van God zal voortbrengen. De waarheid is dat het leven van God de kerk maakt.

Het voorbeeld van Jezus, zoals verteld in Johannes 15, is kraakhelder.

“Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden. Jullie zijn mijn vrienden wanneer je doet wat ik zeg. Ik noem jullie geen slaven meer, want een slaaf weet niet wat zijn

meester doet; vrienden noem ik jullie, omdat ik alles wat ik van de Vader heb gehoord, aan jullie bekendgemaakt heb". Johannes 15: 13-15, NBV.

Degene die legitiem positie en aanzien kon opeisen, deed het niet. Hij keek in de ogen van mannen die Hem binnenkort zouden verraden en Hij noemde hen Zijn vrienden. Voor eens en voor altijd verwoestte Hij iedere mogelijke vorm van welke hiërarchie dan ook om ooit Zijn koninkrijk te vertegenwoordigen. Piramides zijn voor dode mensen. Voor de troon is een glazen zee. Meren hebben geen bergen. We zijn allemaal broeders voor de troon. Je kunt geen vrienden zijn in een hiërarchie. Degenen op hetzelfde niveau zullen altijd concurrenten zijn. Relaties boven of onder gaan altijd gepaard met macht en controle.

Het nieuwe testament was geschreven aan vrienden. Dat is waarom er bijna zestig 'elkander-verzen' in staan, die dertig "elkander-geboden" behelzen, inclusief 'onderwerp je aan elkaar in de vreze des Heren'. Dat is waarom er maar zes verzen zijn die vragen om erkenning van functioneel leiderschap en elk van die verzen staat in de context van de 'elkander-realiteit'. 1 Petrus 5:5 is normatief.

De woorden en het voorbeeld van Jezus, zoals verteld in Johannes 16, zijn zelfs nog verrassender.

“Werkelijk, het is goed voor jullie dat ik ga, want als ik niet ga zal de pleitbezorger niet bij jullie komen, maar als ik weg ben, zal ik hem jullie zenden.” Johannes 16: 17, NBV.

De discipelen konden zich niets erger voorstellen dan dat Jezus weg zou gaan! Jezus, de beste leider die ooit op aarde heeft rondgelopen, vertelt hun dat het beter voor hen is als Hij weggaat! En wij denken dat wij belangrijk zijn, onmisbaar zelfs? Jezus wist dat het voor de discipelen beter zou zijn om de innerlijke leiding van de Heilige Geest te hebben dan het leiderschap van Zijn eigen persoon!

Jezus was bereid om volledig te vertrouwen op het vermogen van de Heilige Geest om de mens in de waarheid te leiden. En wij die beweren Jezus te volgen bouwen leiderschapcults?

Als vrienden de praktische heerschappij van Jezus willen kennen, zullen ze een aantal basale verantwoordelijkheden moeten aangrijpen, en dat is waar het probleem begint. Vaak willen mensen de verantwoordelijkheid van vrijheid niet. Ze hebben liever dat een koning hen vertelt wat ze moeten doen, en er zijn altijd mensen die koning willen zijn maar deze co-afhankelijke ordening niet het koninkrijk van God noemen.

De autoriteit van het koninkrijk word over ieder deel van het lichaam verdeeld wanneer we verantwoordelijkheden van vrijheid accepteren en...

1. wij zelf de Koning zoeken. Dat betekent dat je jezelf voedt. Je laat je leiden door Zijn genade. Zoals Dallas Willard in “De opkomende samenzweerders” zegt: “Je leeft of door genade of door verslaving.”
2. we met een aantal mensen de ‘elkander-geboden’ vervullen. Als je geen kerk kan zijn met je echtgenoot en niet de waarheid kan spreken met twee of drie anderen, is je publieke aanbidding een show.
3. je je eigen kinderen discipelen maakt. Als je dit niet met je eigen kinderen kan, hoe kun je dan andere landen tot discipelen maken? Als je geen relationele integriteit hebt met je eigen kinderen, met wie zul je dat dan wel hebben?
4. we onze relatie met de koning vermenigvuldigen door het maken van discipelen. Het fundamentele gebod van de Koning is om discipelen te maken. Dit gaat niet over evenementen en programma’s. Discipelen ontstaan door een relationeel proces gebaseerd op transparant en nederig zijn, en op het samen doen van de ‘elkander-zaken’.
5. we de waarheid spreken tegen elkaar, zodat we kunnen groeien. Rekenschap afleggen in het koninkrijk is niet hiërarchisch. Je legt dit in eerste instantie af aan God en dan horizontaal aan elkaar.

“En hij stelde sommigen aan tot apostel...”

Als Jezus de Koning van Zijn koninkrijk is, hebben we een nieuw testamentisch inzicht nodig van het begrip ‘apostel’. Het beeld van geestelijk president-directeurschap boven in de religieuze voedselketen is gewoonweg onjuist. We weten dat het woord apostel ‘uitgezondene’ betekent, maar mogelijk realiseren we ons niet dat Paulus deze term gebruikt in de context van de Griekse/Romeinse zaken, die slaven betreft. Er was een zekere hiërarchie onder slaven, van de zakelijk bestuurders bovenaan tot de slaven die handwerk deden onderaan. De meest misbare en dus minst gewaardeerde slaaf was de ‘uitgezondene’. Waarom? Reizen was vaak gevaarlijk, dus degenen die erop uit gestuurd werden, dichtbij of ver weg, waren degenen wiens afwezigheid het minst gemist zou worden. Ze waren de meest misbare met het minste aanzien. Toentertijd zou ‘apostel’ op je visitekaartje zetten zoveel betekenen als ‘bordenwasser’ in onze tijd.¹

In Romeinen 1:1 vereenzelvigd Paulus zich eerst met ‘de slaaf van Jezus Christus’ en dan als iemand die is ‘geroepen om apostel te zijn’. Dit zet 1 Korintiërs 4:8-10 en 2 Korintiërs 2:4-10 in het juiste licht.

In Johannes 13 laat Jezus zien wat de minste slaaf in een huishouden zou moeten doen, en Hij vertelt Zijn discipelen dat dat hun voorbeeld is. Hij was vrij om te dienen, omdat

Hij wist 'dat de Vader Hem alles had gegeven, dat Hij van God kwam en naar God zou gaan.' Onze behoefte naar positie en het bekleden van een functie getuigt van onze innerlijke armoede.

Onze voorbeelden zijn niet Saulus, David en Salomo. Onze voorbeelden zijn Jezus en Paulus. Paulus was niet de hoogste religieuze beheerder die rondging om kerken bijeen te zamelen, conferenties te houden en collectes op te halen. Hij was de eerste op nieuw grondgebied om een groep discipelen te stichten, de vervolging te ondergaan, en deze discipelen nadat zij gevestigd waren in handen te laten van de Heilige Geest.

Hij bleef niet om koning te spelen en hij heeft zeker niet zijn stempel gedrukt op het onderwijzen van zijn zonen wat betreft het belang van handgemaakte maatpakken.